

ivn natuur
educatie

MANTINGE

Wandelen met natuurgids

Zondag 13 oktober van 10.00 tot 12.00 uur. Ga mee naar buiten, speuren naar paddenstoelen. Dit kan tijdens de oktobermaand in heel Nederland tijdens de IVN #24urnatur Challenge. Vandaag bezoeken we het Mantingerzaand, met onder meer de reis van de Landman'. Meld je aan en ontvang in de mail de opdrachten. Mee-doen kost niets, alleen tijd. Tijd om naar buiten te gaan. Startlocatie: P Mantingerzaand aan de Mantingerdijk. Contact: hoogeveen.ivn@gmail.com

Het Drentse Landschap

DIEVER

Vondstendag

Zaterdag 12 oktober van 13.00 tot 17.00 uur. Uw archeologische vondsten laten determineren of aanvullende informatie verkrijgen van een deskundige. Vuursteen voorwerpen en porscherven. Kom naar het OER-museum, Brink 7 in Diever.

RUINEN

Huifkartocht volle maan

Zondag 13 oktober: Volle maan huifkartocht van 19.30 tot 21.30 uur. Tijdens deze bijzondere huifkarrit wordt stilgestaan bij de maan en de invloed op de natuur. De kans is groot dat u reëen ziet. Ook is er ruim de tijd de stille te beleven. inschrijven alleen voor

Geitenboerderij Hansketien blijft in goede handen

■ Met crowdfundingactie is grond vrijgekocht

Hoe kan het dat beginnen of overnemen van een biologische boerderij in Nederland bijna onmogelijk wordt gemaakt?

MANTINGE Biologische landbouwbedrijven zouden een stimulans moeten krijgen om door te gaan. Hoge grondprijzen gooien roet in het eten. De grondprijs bedraagt op het moment 63.000 euro per hectare. Met dat probleem werden Peter Govers en Ina Eleveld opgezadeld toen ze vorig jaar besloten hun goed lopende geitenboerderij Hansketien aan derden over te dragen. Liesbeth Brands-Hospers wilde niet dat het levenswerk van Peter en Ina verloren ging en kwam in actie onder het motto biologische grond moet biologisch blijven en niet in handen komen van een niet-biologische boer. Een biologisch bedrijf teelt zelf voer voor de dieren en dat moet zo blijven. Landbouw in dienst van veeteelt. Via de landelijke Biowinkelvereniging werd consumenten gevraagd geld te doneren om de grond via een ingewikkelde constructie deels vrij te kopen. Crowdfunding leverde 50.000 euro op. Monique Hospers-Brands, Martijn Stam en Liesbeth Brands-Hospers namen Hansketien over.

Favoriete geit: Hanske 10
Ooit begon pionier Peter Govers zijn 'bedrijf' met één geit, een zeis en een kruiwagen bij Hijken. Geleidelijk bouwde hij een geitenboerderij op. Om aan gras te komen, maaide hij de groenstroken rond het TT-circuit bij Assen. Bij Oudemolen vond hij een groter bedrijf en boerde hier tot

Peter Govers en Ina Eleveld tussen hun geiten en bokken in 2007. Hero Moorlag

In 1994. In 1995 verhuisden hij en zijn partner Ina Eleveld het bedrijf naar de Steenderalsweg 37 ten westen van Mantinge. Ze noemden hun biologische geitenboerderij maar een speciale geit, het lievelingsdier van Govers, Hanske 10, later veranderd in Hansketien. In de loop van de jaren bezochten veel toeristen en andere belangstellenden dit prachtige bedrijf dat met zoveel liefde voor de natuur was opgezet. In het winkeltje kon je de verkasde geitenmelk kopen, heerlijke biologische Grie, een halfzachte kaas volgens het recept van feta. Hansketien verkoopt ook geitenvleesproducten. De producten hebben een Skal keurmerk. Demeter keurt streng. Het voer moet van eigen bodem komen, er moet voldoende ruimte zijn voor de dieren, weidegang in voorjaar en zomer is verplicht, de geiten mogen niet onthoofd worden en kruiden moeten de voedingswaarde verhogen. Hansketien bezit beide keurmerken

en heeft de status van biologisch-dynamisch bedrijf, kortweg bb-bedrijf. Toen Govers en Eleveld vorig jaar wilden stoppen met hun bedrijf, werden hemel en aarde bewogen om hun pionierswerk te kunnen voortzetten. Dat is gelukt dankzij crowdfunding. Wie dit bedrijf wil ondersteunen, kan terecht op www.grondvrijkopen.nl.

Biodiversiteit

Op een biologisch-dynamisch bedrijf van enkele tientallen hectares als Hansketien verandert de natuur in de loop van de tijd. De natuur staat centraal. Er ontstaan bloemrijke akkers en weiden en het slootbeheer is anders. Je hoeft van slootkanten geen biljardakens te maken. Door ieder jaar een deel te maaien, schep je schuilgelegenheden voor kleine zoogdieren en (weide)vogels. De loonwerker krijgt instructie daarop te letten. Wat opvalt in het agrarisch natuurbeheer bij Mantinge is dat kwartel en patrijs

hier nog steeds voorkomen, zij het in beperkte aantallen. De watersnip broedt in slootwallen, de veldleeuwerik zingt boven bloemrijke weilanden en witte kwikstaart, geelgors en graspieper maken er hun nest. Een biologische boer is altijd enthousiast over de toename van de biodiversiteit op zijn bedrijf. Twee keer bezocht ik Hansketien. Wat me direct opviel, was het enthousiasme van Govers en Eleveld en hun creativiteit het allemaal nog beter te doen. Niet minder enthousiast is het team dat het aandurfde dit goedlopende bedrijf over te nemen. Inderdaad, je moet maar durven in een tijd met dergelijk belachelijk hoge grondprijzen. Dit team verdient zeker onze steun. En dan die (slechte) producten van Hansketien. Bezoek de internetsite van dit bedrijf of ga eens langs op Steenderalsweg 37 bij Mantinge en vraag of je in de stallen mag kijken. ■

Hero Moorlag

John Muir: 'De natuur roept me. Kom ik ga naar buiten'

Wandelen in de natuur om te recreëren of te herbronnen. Een steeds grotere groep mensen heeft de kracht van buiten wandelen ontdekt. In een prachtig interview in het televisieprogramma De verwondering van Annemiek Schrijver gaf prinses Irene aan wat haar zo bewoog om zich in te zetten voor het behoud en herstel van de natuur. Hoe mensen en natuur met elkaar verbonden zijn, elk een deel zijn van het grote geheel.

In een tijd waarvan wij denken dat er nog natuur en wildernis genoeg was, de negentiende eeuw, stonden er mensen in Amerika op om een deel van de toen nog bestaande wildernis te behouden. De legendarische John Muir begreep de betekenis van het veel buiten zijn als geen ander. Nadat hij vanuit zijn traditionele wandelgebied van adembenemende schoonheid van Californië naar het noorden van Alaska was gegaan, vond Muir nog meer om van te genieten.

Kardinaalsmuts met rode vruchten en oranje zaden. Albert Kerssies

Toen schreef hij: 'Iedereen heeft schoonheid nodig, plaatsen om te spelen en te bidden, plaatsen waar de natuur kan genezen en kracht kan geven aan lichaam en ziel'. Geen wonder dat mede door zijn toedoen uiteindelijk de Nationale Parken in Amerika zijn ontstaan. In 1872 werd Yellowstone het eerste Nationale Park ter wereld. Het motto was indertijd: 'Ontdek, ge-

niet van de natuur en bescherm de planeet. Voor het welzijn en tot vreugde van het volk en toekomstige generaties'.

De inspirerende tekst die prinses Irene in het programma De verwondering mee gaf was afkomstig van John Muir: 'De zon schijnt niet op ons maar in ons, de rivieren stromen niet langs ons maar door ons, de bomen wiegen en de bloe-

men bloeien in ons lichaam en onze ziel, ieder lied van een vogel en de wind is ons eigen lied en zingt van liefde'.

Mijn vrouw en ik wandelen elke woensdagmiddag door de fraaie landschappen van Drenthe. Voordat je het veld in gaat weet je nooit precies wat je te zien zult krijgen. Elke keer word je weer verrast door een ander beeld. Soms zijn het de wolkenpartijen, soms de uitbundig bloeiende heide, vogelzang, een bloeiende bloem. Of zoals wij begin oktober mochten bewonderen: de kleurrijkheid en de schoonheid van de vruchten van de kardinaalsmuts. 'Wie met aandacht wandelt raakt elke keer door iets anders geïnspireerd. De bergen roepen en ik moet gaan. Blijf dicht bij het hart van de natuur en was je geest schoon', aldus John Muir. Een mooie werkelijkheid. ■

Albert Kerssies